

čili nic. Nelze souhlasiti s názorem státního zastupitelství, že okolnost, že nalézací soud vyměřil trest se zřetelem k § 265 tr. ř., nebránila podatí odvolání na újmu obžalovaného, pokud použito bylo nalézacím soudem při trestní sazbě § 178 tr. zák. mimořádného zmírnění a záměny trestu podle §§ 54 a 55 tr. zák. a nebylo ještě dosaženo součtem obou trestů nejvyšší zákonné sazby. Jak již opětovně bylo zrušovacím soudem vysloveno (srov. rozh. sb. n. s. čís. 1051 a 3164), jest při výměře trestu podle § 265 tr. ř. považovati veškeré tresty uložené v úvahu přicházejícími rozsudky za jednotný celek, ovšem jen potud, pokud pozdějším rozsudkem bylo vysloveno odsouzení pro skutky spadající vesměs v dobu předcházející dřívějšímu rozsudku. Takové sčítání nevyklučuje ani skutečnost vyskytnuvší se v souzeném případě, že dřívější odsouzení pro souběžné trestné činy bylo vysloveno soudem vojenským. Pro otázku přípustnosti odvolání při použití §§ 54 a 55 tr. zák. jest tudíž důležitým nikoliv dosažitelnost nejvyšší meze trestní sazby, nýbrž to, zda při sčítání všech trestů, k nimž jest podle § 265 tr. ř. přihlížeti, byl trest vyměřen pod dolní hranici sazby. Při celkové výměře trestu těžkého žaláře 12 měsíců bylo by tedy odvolání v souzeném případě nepřípustným podle § 283 tr. ř. vzhledem k trestní výměře podle § 178 tr. zák., kdyby tu nešlo o skutečnost shora již řečenou, že totiž pozdější rozsudek neobsahuje odsuzující výrok jen pro trestné činy, spadající dobou spáchání vesměs před rozsudek dřívější, nýbrž i pro trestné skutky po onom rozsudku. Rozsudek divisního soudu v Praze, k němuž bylo podle § 265 tr. ř. přihlíženo, nabyl právní moci dne 17. listopadu 1924, napadený rozsudek pak odsuzuje obžalovaného i za zločin podvodu na Tomáši M-i, Františku Ko-vi a Františku B-ovi, spáchaný podle spisů dne 25. a 23. listopadu 1924, jakož i za zločin krádeže spáchaný dne 19. prosince 1924 na Marii J-ové. Skutečnost ta vylučuje pouhé sčítání obou oněch trestů a jest pro otázku přípustnosti odvolání posuzovati druhý trest samostatně (srov. rozh. sb. n. s. čís. 3164/28), a ježto trest byl mimořádně zmírněn a přeměněn, jest odvolání podle § 283 tr. ř. přípustným. Tu pak nelze uznati, že u obžalovaného byl podklad pro použití mimořádných předpisů §§ 54 a 55 tr. zák. Při závažných okolnostech přitěžujících, při pokračování ve zločinech trvajícím po řadu let a při souběhu tří zločinů jeho zachovalost, doznání a tíseň rozsudkem přiznané nemají toho dosahu, by bylo lze je považovati za okolnosti významem svým převážné, najmě ano se nejedná o doznání kající a obžalovaný svými skutky, z nichž některé jeví značnou promyšlenost a delší přípravu, způsobil i značnější a citelnější škodu. Obžalovaný, který podle svého udání jest svobodný, podle rozsudku rozvedený, sám prohlásil, že nemá povinnost starati se o někoho; rozsudkem přiznaná mu povinnost starati se o manželku nemá ve spisech opory. Bylo proto po vyloučení mimořádných předpisů §§ 54 a 55 tr. zák. vyměřiti trest v mezích zákonné sazby.

Čís. 3732.

Vady, pro něž jest soudu opatřiti posudek jiných znalců, jsou uvedeny v § 126 tr. ř. výčetmo.

Podle § 134 tr. ř. (odst. první), který nebyl změněn zákonem čís. 107/27, jest vyšetřování duševního stavu obžalovaného předsevzítí dvěma lékaři, jimiž však nemusí býti odborníci z oboru psychiatrie.

Předpis ten vztahuje se na veškeré případy, v nichž vzešla potřeba dáti vyšetřovati duševní stav obviněného; nečiní rozdíl co do závažnosti obvinění nebo tíže trestu; ani okolnost, že jde o obvinění ze zločinu hrdelního nezavazuje soud, by přibral za znalce osoby se zvláštními odbornými znalostmi ve smyslu druhého odst. § 118 tr. ř.

Ustanovení zákona ze dne 28. června 1929, čís. 114 sb. z. a n., jímž byl upraven jen výkon lékařské praxe, nemohou míti významu při řešení otázky, zda postup soudu při volbě znalců v řízení trestním nebo civilním vyhovuje zákonu.

(Rozh. ze dne 16. ledna 1930, Zm I 748/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského jako porotního soudu v Chebu ze dne 7. října 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem vraždy úkladné a loupežné podle §§ 134, 135 čís. 1 a 2 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnosti, dovolávající se důvodů zmatečnosti podle čís. 5 a 6 § 344 tr. ř., nelze ani v tom ani v onom směru přiznati oprávnění. Důvod zmatku podle čís. 5 § 344 tr. ř. spatřuje zmateční stížnost v tom, že porotní soud zamítl návrh stěžovatelova obhájce, by za účelem přezkoumání posudku soudních znalců MUDr. T-a a MUDr. H-a byli o duševním stavu obžalovaného slyšeni psychiatři a byl o něm vyžádán posudek fakulty. Tak zněl průvodní návrh obhájcův podle zápisu jednacího protokolu, o jehož doplnění ani obžalovaným ani jeho obhájcem zakročeno nebylo a který zůstává tudíž nadále jediným, podle § 271 tr. ř. výhradně směrodatným podkladem pravého doslovu i rozsahu návrhu, v němž však nemá opory tvrzení zmateční stížnosti, že obhájce zároveň navrhl, by o duševním stavu obžalovaného byl po případě vyžádán i posudek soudní lékařské rady. Vzhledem k tomu, že za vlastní účel navržených důkazů označil sám obhájce výslovně přezkoumání posudku znalců již slyšených, zabýval se porotní soud správně zejména i otázkou, zda jsou tu předpoklady, za nichž ukládá zákon soudu, by opatřil posudek jiných znalců; v důvodech usnesení, jímž byl průvodní návrh obhájcův zamítnut, se praví, že návrh je neodůvodněn již proto, že tu není podle § 126 tr. ř. (v doslovu zákona ze dne 1. července 1927, čís. 107 sb. z. a n.) vůbec příčiny slyšení další znalce, jelikož posudek znalců dosavadních netrpí vadami, uvedenými v citovaném ustanovení. Zvláště se připomíná v usnesení, že takové vady neuplatňoval ani obhájce; a nejinak je tomu, pokud jde o zmateční stížnost, která rovněž nevytýká posudku samotnému vady nebo nedostatky, v § 126 tr. ř. výlučně (taxativně) uvedené (rozh. čís. 3059 sb. n. s.), nýbrž shledává přibrání odborníků-psychiatrů za znalce nevyhnutelně potřebným vlast-

ně jen proto, že slyšení soudní lékaři nemají podle jejího tvrzení zvláštních odborných znalostí ve smyslu druhého odstavce § 118 tr. ř. Než právě v tomto předpise je vytčena zásada, od níž lze se odchýlit jen v některých případech výjimečných, že totiž volba znalců přísluší soudu, že však zpravidla jest přibrati znalce trvale ustanovené u soudu pro obor, o který jde (stále znalce), kteří mohou arci býti pominuti mimo jiné i tehdy, vyžaduje-li případ zvláštních odborných znalostí (na rozdíl od odborných znalostí ve smyslu prvního odstavce téhož §). Zmateční stížnost dovozuje sice, že případem toho druhu pokud se týče případem důležitým ve smyslu čtvrtého odstavce § 126 tr. ř. je i případ obžalovaného, v němž obžaloba zněla na zločin úkladné vraždy, ohrožený trestem smrti, při čemž však přehlíží, že podle předpisu prvního odstavce § 134 tr. ř., který nedoznal změny ani při poslední zákonné úpravě do té doby platných předpisů o znalcích (zákonem ze dne 1. července 1927, čís. 107 sb. z. a n.), jest vyšetřování duševního stavu obžalovaného předsevzítí dvěma lékaři, jimiž tedy nemusí býti odborníci z oboru psychiatrie. Předpis sám se vztahuje na veškeré případy, v nichž vzešla potřeba dáti vyšetřovati duševní stav obviněného, nečiní se v něm zejména rozdíl co do závažnosti obvinění nebo tíže zákonného trestu tak, že ani okolnost, zdůrazňovaná zmateční stížností, že totiž v souzeném případě šlo o obvinění ze zločinu, ohroženého trestem smrti, nezavazovala soud sama o sobě, by za znalce přibral osoby se zvláštními odbornými znalostmi ve smyslu druhého odstavce § 118 tr. ř.; bylo naopak jak předpisu prvního odstavce § 134 tr. ř., tak zejména ustanovením prvního i druhého odstavce § 118 tr. ř. vyhověno tím, že za znalce, vykazující odborné znalosti ve smyslu jeho odstavce prvního, byli v osobách obou shora řečených lékařů zároveň přibráni stálí znalci po rozumu jeho odstavce druhého, o nichž se nadto v důvodech zamítacího usnesení uvádí, že se po dlouhou dobu své činnosti jako soudní znalci již osvědčili, najmě i v oboru psychiatrie. Okolnost, dovolující souditi bezpečně, že se znalci úkolu na ně vzneseného zhostili i v souzeném případě způsobem bezvadným, lze právem spatřovati v tom, že podle toho, co shora uvedeno, nejen porotní soud neshledal v jejich posudku vady, uvedené v § 126 tr. ř., nýbrž posudku samotnému nevytýká takové vady ani zmateční stížnost. Ve svých vývodech poukazuje sice zmateční stížnost dále i na zápis jednacího protokolu, podle něhož bylo při hlavním přelíčení k obhájcovu návrhu zjištěno, že si řečení znalci nečiní nárok na označení za odborné lékaře z oboru psychiatrie ve smyslu ustanovení zákona ze dne 28. června 1929, čís. 114 sb. z. a n., než ustanovení tohoto zákona, jímž byl podle jeho nadpisu upraven jen výkon lékařské praxe, nemohou vůbec míti význam při řešení otázky, zda postup při výběru znalců v řízení trestním nebo civilním vyhovuje zákonu. Najmě nemá v tom směru významu ustanovení druhého odstavce § 9, který by tu jinak mohl především přicházeti v úvahu, v němž se však nestanoví nic více, než, že titul odborného lékaře uděluje příslušný zemský úřad po dobrém zdání lékařské fakulty a příslušné lékařské komory. Jak již řečeno, je výběr znalců v řízení trestním upraven zásadně předpisy §§ 118 a násl. tr. ř., z nichž snaží se zmateční stížnost neprávem vytěžit oporu pro názor, že úkolem vyše-

třovati duševní stav obviněného (obžalovaného) směli býti vůbec a v souzeném případě zvláště pověřeni právě jen odborníci z oboru psychiatrie. Na oporu tohoto názoru dovolává se sice zmateční stížnost i ustanovení druhé věty čtvrtého odstavce § 126 tr. ř. a předpisu čl. II. třetího odstavce § 1 zákona čís. 107/27 sb. z. a n., oba tyto předpisy vztahují se však výslovně jen na posudky, pokud se týče na vnitřní působnost soudních lékařských rad, nepřicházejí tedy v úvahu v souzeném případě, v němž obhájce podle zápisu jednacího protokolu vyžádání posudku soudní lékařské rady vůbec nenavrhl. Ostatně byl by se i tento průvodní návrh mohl, ba musil porotnímu soudu jeviti podle zákona neodůvodněným, pokud se týče aspoň předčasným vzhledem k tomu, že v § 126 tr. ř. jest postup, směřující k přezkoumání znaleckého posudku, upraven přesně v ten rozum, že po předchozím bezvýsledném pokusu o vysvětlení se strany znalců původně slyšených jest opatřiti nejprve posudek jiných znalců, jimiž jsou v případech, v nichž jde o posudek znalců lékařů, stálí znalci lékaři sborového soudu první stolice v sídle sborového soudu druhé stolice, tak že teprve, kdyby ani posudek těchto znalců nevyhovoval, má soud požádati za posudek příslušnou soudní lékařskou radu.

Čís. 3733.

Trestní zákon vzhledem k povaze lékařského povolání a k těžkostí s jeho výkonem spojeným poskytuje ošetřujícímu lékaři v poměru k nemocnému výsadní postavení potud, že omezil jeho zodpovědnost způsobem v §§ 356 až 358 vytčeným, takže nelze vůbec stíhati lékaře, vykonávajícího své povolání, podle všeobecných předpisů §§ 335 a 431 tr. zák., leda že by šlo o takový úkon, jenž nespadá již v rámeček onoho poměru, jak by tomu na př. bylo při zásahu lékaře na ženě těhotné, nikoli na nemocné.

Trestnost ošetřujícího lékaře podle §§ 356 až 358 tr. zák. je podmíněna tím, že z jeho činu skutečně povstala újma na zdraví nemocného.

(Rozh. ze dne 17. ledna 1930, Zm I 151/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Litoměřicích ze dne 5. října 1928, pokud jím byl obžalovaný v případě Anny M-ské uznán vinným nikoli přečinem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák., nýbrž přestupkem podle § 335 pokud se týče § 431 tr. zák., a pokud byl podle § 259 čís. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro zločin podvodu podle §§ 8, 197, 200 a 203 tr. zák. a pro spoluvinu na zločinu vyhnání vlastního plodu podle §§ 5, 144 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Důvodem čís. 10 § 281 tr. ř. namítá stížnost, že prý nalézací soud neprávem nehleděl k tomu, že propuštění M-ské domů, kde zůstala bez